

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošlj., na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod

Upravišvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11
za trikrat 9
za več kot trikrat 8
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 4 strani.

Vseučiliška debata.

Dr. Masaryk bi rad v avstrijski zbornici skoval tak socialistično-radikalen svobodni-selnotiranski in roparski blok, kakor gospodari na Francoskem. Vse judovsko časopisje ga v tem podpira. »Die Zeit« želi dr. Masaryku, da bi njegov nujni predlog povzročil ločitev duhov v dva načelno si nasprotna tabora, v krščanski in protikrščanski, ker upa, da bo protikrščanski del po številu in po divjosti premagal krščanskega. Judovsko glasilo pa že napri obžaluje, da se to ne bo zgodilo, ker bodo razni narodni in drugi politični oziri motili to načelno razdelitev duhov. Vseučiliška debata sploh je ostala na primeroma nizki stopinji. Le malokateri govornik se je dotaknil jedra vprašanja, večinoma so se govorili razpršili v stranske nepomembne podrobnosti in osebne inzulte. Oglasil se je tudi v imenu »Jugoslovanskega kluba« dr. Rybař, ki je pa edino le narodno stran vseučiliškega vprašanja vlekel v debato, dasi se predlog ne bavi z narodnostjo, ampak z vero. To je bilo zopet veliko ubožno izpričevalo za »Jugoslovanski klub«. Klub, v katerem sedi več kot tretjina duhovnikov, sploh po svoji zunanosti sestavi najbolj klerikalni klub v parlamentu, stoji tukaj ob načelni debati med krščanskim in nekrščanskim svetovnim naziranjem, pa njegov govornik se niti ne upa dotakniti tega načelnega, tega navažnejšega kulturnega vprašanja. V resnici — ubožno izpričevalo! Kako naj živijo taki poslanci ugled in veljavo?

Najbolje je pogodil jedro vprašanja izvoljeni generalni govornik dr. Krek. Častno je za nas, da je bil v tej veliki debati, ki je tako razburkala parlament in vso javnost, izvoljen član »Slovanskega kluba«, da v imenu vseh krščanskih elementov v zbornici govori proti zastopnikom novega poganstva, ki so pregnali krščansko misel z vseučilišč in sedaj stegujejo svoje roke, da tudi v državi po zgledu francoskih framonov uprizore preganjanje krščanstva.

Zbornica ni kraj za katehezo, in zato je dr. Krek izbral tudi snov, ki je morala v živo zadeti nasprotnike in jih razkrinkati. Pokazal je, da katoliške stranke hočejo pravo svobodo in pravo znanost, in posebno nepričakovano je prišel socialni demokraciji apel govornikov, da dela proti interesom, katere hoče baje zastopati, ko se vpreza v bojno falango proti krščanski misli. Ta popolnoma stvarni in tehtni govor slovenskega poslanca, ki se je blagodejno razlikoval od raznih invektiv, ki so postale že pravi občevalni jezik parlamenta.

je naredil v zbornici globok vtisk, ki ga je moral priznati v sklepnem govoru tudi dr. Masaryk sam.

To je bila pa le predigra. Že v tej debati se je pokazalo, da so vseučilišča le ena točka v velikem kompleksu kulturnih vprašanj, ki ne bodo več utihnile v tem parlamentu. Izrekle so se od obeh strani že besede: ločitev cerkve od države. Dva tabora se stavita v bojne vrste, in odločitev se da le zakasnit, ne pa preprečiti.

Jasno izvira iz vse debate, da se je v resnici že našel v zbornici radikalno-protikrščanski blok, ki sega od čeških radikalcev in raznih nacionalcev preko judovskih velekapitalistov do socialnih demokratov vseh narodov. Ta blok, ki se zdaj še ni mogel prav konsolidirati, bo pa postal vedno bolj kompakten. Tudi na krščanski strani bo treba, da se stranke konsolidirajo. To je tako neizogibno, da bodo še celo veččastiti gospodje »Jugoslovanskega kluba« morali nekega dne odgovoriti na vprašanje, ali se prištevajo med kristjane ali ne!

»N. Fr. Presse« pa poje slavo učnemu ministru Marchetu, ki se je skliceval na državni temeljni zakon, da je znanost in njen pouk svoboda. Marcheta slavi kot liberalca in kot — Nemca in izvaja iz tega, da se ne sme dopustiti noben krščansko-socialni minister več v kabinetu, češ da sta že Gessmann in Ebenhoch toliko nevarnost za liberalizem, ki je podlaga državi. Ravno s tem pa dokazuje glavno liberalno glasilu, da pri njegovi stranki znanost ni svobodna, ker jo izrablja za liberalno politično strankarstvo. Kot kristjani in kot Slovani pa zdaj mi protestiramo proti učnemu ministru, ki se proslavlja kot boritelj za nemško-liberalno stranko! Prav je klical dr. Krek, da je ravno učni minister dokaz proti upitju, da je šolstvo v »klerikalnih« vezeh. Nemško-liberalni učni minister je znamenje, da je šolstvo v protikrščanski in protislovanski struji.

Vzroki draginje živil.

Dunaj, 4. dec.

Poljedelski minister je sklical v posvet zastopnike iz krogov konsumentov, pa tudi kmetijskih pridelovalcev. Včeraj so zborovali zastopniki konsumentov, delegati velikih mest in industrijskih središč, danes pa zastopniki kmetijskih producentov; od teh je bilo več zastopnikov kmetijskih združenj in družb ter člani načelstva agrarne zveze državnih poslancev. Kmetijsko ministrstvo je stavilo sledeča vprašanja:

1. Pri katerih živilih je sedanja draginja najbolj občutna;

2. s katerimi upravnimi in organizatornimi odredbami bi se dalo doseči soglasje med ceno kmetijskih producentov za razna živila in med ceno, po kateri se ta živila potem od prekupcev prodajajo konsumentom, osobito kako bi se mogla cena živil znižati pri mesu, mleku in mlečnih izdelkih, pri moki, kruhu, pri zelenjadi, sočivju in sadju;

3. katera sredstva naj bi uporabljala za znižanje cen vlada, občinske uprave, korporacije konsumentov.

Člani načelstva agrarne zveze državnih poslancev so radi dolžnosti v parlamentu predvsem prišli na vrsto, da so oddali svoje mnenje o teh vprašanjih. Slovenski poslanec Povše je med drugim kot glavno pomoč v tej zadevi priporočal, da naj vlada z vso vnemo podpira razvoj kmetijske organizacije, gospodarskih združenj, ker le, ko bodo konsumentje dobivali potrebna živila po možnosti najkrajšim potom od producentov, je računati na to, da se cene znižajo, ker precejšen del cene odpade na posredovalce, prekupce. Osobito priporočal razvoj osrednjega društva za prodajo živine; navaja povoljni, da lepi uspeh dobave goveje klavne govedu za mornarico v Pulju po »Gospodarski zvezi« v Ljubljani i. dr. Ljubljanska »Gospodarska zveza« je namreč prevzela dobavo klavne živine za vojno mornarico. Ta je izvrstno postrežena, kakor dokazujejo uradne izjave merodajnih činiteljev. S tem je podan dokaz, kaj je mogoče storiti zadržnim potom, da se zvežeta producent in konzument.

Drugo glavno sredstvo je, da kmetijsko ministrstvo z vso skrbjo izvrši svojo nameravano akcijo za zboljšanje živinoreje, in sicer vseh panog, tudi takozvane male reje, da s podporami, izdatnimi vsotami pospeši napredek naše živinoreje; vsaj je po statistiki dokazano, da se je število prašičev v zadnjem desetletju skoraj podvojilo. Dani so vsi predpogoji, da se to število lahko počvetori tako, da bo domača živinoreja mogla vso potrebo mesnega konsuma pokriti. Reja živine pa sloni na zadostni množini dobre krme, zato naj ministrstvo lepo priči to akcijo zboljšanja planin izvrši in kmetovalce izdatno podpira v zboljšavanju travnikov in pašnikov. Vlada naj pospeši razdelbo skupnih pašnikov, osobito v južnih deželah; dosednji uspehi takih razdelb spričujejo, koliko sveta se s tem pridobi za pridelovanje krmskih rastlin, ko je ponrej dotični svet dajal le skromno krmo in pašo večinoma stradajoči živini. Na stotisoče hektarov takega sveta bi se pridobilo za intenzivno pridelovanje krme, z osuševanjem močvirnih travnikov — in žal, takih je nebroj, celo večina — bi se krma tudi kvalitativno znatno izboljšala, s tem pa pridobila prava opora za pomnožitev živine.

Kmetijski minister pa mora pregovoriti železniškega in finančnega ministra, da ureddita po železnica olajšavne vozne tarife za prevoz kmetijskih pridelkov, katere treba tudi hitro prevažati. Znano mi je, da potrebuje n. pr. sveže sadje po 3 tedne, predno pride na svoj cilj, koliko se ga medtem pokrvari. Tu ne pomagaj nič, kakor da se tudi naša drž. uprava ravna po vzgledu drugih držav, n. pr. Angleške, koder so posebni vozovi na železnicah, prirejeni z vsemi sredstvi za ohranitev svežosti blaga, ne le sadja, sočivja, celo presnega mesa; poleg tega pa se tako blago odpošilja z brzo blagovno vožnjo. Če hoče vlada resno rešiti vprašanje, kako se oskrbe velika mesta in industrijska središča s ceninami živil, ima prav v odločitvi nizkih tarifov za prevažanje živil z brzo blagovno vožnjo kaj uspešno sredstvo v to svrhu. Tako n. pr. na Dunaju velja zeljnata glava na trgu 18 do 28 vinarjev, ko so n. pr. letos na Kranjskem se take prodajale komaj po 5 do 6 vin. Ko bi bila železniška vožnja manj draga, bi bilo mogoče od tam dobivati to blago. Nbroj sočivja se dobiva po ceni, letos za 8 kron 100 kg. pri nas ceneje od lani, a ga ni moč prodati, in tako je n. pr. z mlekom. Pri nas je večinoma še mlekarških združenj, katerim se mleko splača le po 10 vin.

Naj državna uprava deluje na to, da se tudi daljnim krajem omogoči izvoz mleka v daljše kraje in zravna se cena mleku v velikih mestih. Sade je dobra hrana, naj se skrbí, da o dobrih letinah železnice po nizkem tarifu brzo vozijo sadje in tudi velika mesta bodo mogla lepo sadje dobivati po poštini zmerni ceni. V vse to pa je treba vsestranske temeljite organizacije kmetijskih producentov, ker za daljni transport treba skupne akcije, veliko skupnega blaga, katero združniki nabavijo in skupno odpošiljajo. Velika mesta in konsumna središča pa morajo skrbeti, da urede svoja skladišča za sprejem skupnega kupljenega blaga, katerega potem če tudi potom malih branjevcev na malo razpečavajo, a uprava ima pri tem možnost, da vpliva na ceno razprodajanja živil.

To so pota, na katera naj državna uprava krene in velika mesta, potem bo vendar že konec vednemu krivičnemu očitaniu, da so kmetovalci krivi draginji živil. Kmetovalci komaj shajajo, saj morajo tudi oni nebroj potrebčin po visokih cenah kupovati, a nihče se ne briga za nje, če morajo n. pr. železo, katerega obilo v svoji kmetiji potrebujejo, po neizmerno visokih cenah dobaviti. Vsak naj stori svojo dolžnost, potem bo nastalo pravo razmerje v cenah živil. —c.

LIZTEK.

Pisana skrinja.

Konec.

In vendar sem se vzbudil tisto noč ali bolje rečeno k svitu tistega jutra. Bilo je ravno pol petih na moji uri, ko je nekaj povzročilo, da sem se vzdignil v svoji postelji vzbudivši se naenkrat popolnoma in menil so vsi živci trepetali. Bil je nekak čuden zvok, pok združen s človeškim glasom, ki mi je še zvenel po ušesih. Sedel sem in poslušal, toda potem je bilo vse tiho. In vendar ni mogla biti domišljija oni peklenski krik, kajti njegov odmev mi je še donel po ušesih in, kakor se je zdelo, je prihajal od nekega prav blizu. Skočil sem s svojega ležišča in oblekel se hitro na pol ter hitel v kajuto.

Na prvi pogled nisem videl tu nič nenavadnega. V mrzli, sivi svetlobi sem razločil rdeče pogrnjeno mizo, šest stolov, omare iz lesa laškega oreha, zibajoči se tlakomer in tam na koncu veliko pisano skrinjo. Obrnil sem se, da odidem na krov in vprašam drugega krmarja, ali je kaj slišal, a naenkrat sem opazil nekaj, kar je molelo izpod mize. Bila je človeška noga — noga v velikih škornjih. Sklonil sem se in videl, da leži človeška postava na obrazu, z razprostrtimi rokami in skrčenim telesom. Prvi pogled mi je povedal, da je Armstrong, prvi častnik, in drugi pogled me je prepričal, da je bil mrtev. Nekoliko trenutkov sem kar strmél. Potem sem bežal na krov, poklical Allardyca na pomoč in se vrnil z njim v kajuto.

Skupno sva izvlekla nesrečnika izpod mize in, ko sva videla njegovo krvavečo glavo, sva se spogledala in ne vem, kdo je bil bledejši.

»Isto kar pri španskem mornarju,« sem rekel.

»Prav isto! Bog nas varuj! To je ta peklenska skrinja. Poglejte Armstrongove roke.« Vzdignil je desno krmarjevo roko in v njej je imel odmašnjak, ki ga je hotel rabiti prejšnji večer.

»Bil je pri skrinji, sir. Vedel je, da sem bil jaz na krovu in da ste vi spali. Pokleknil je pred njo in odslonil ključavnico s tem orodjem. Potem se mu je pripetilo nekaj in je zavpil, da ste slišali.«

»Allardyc,« sem šepetal, »kaj se mu je pač pripetilo?«

Drugi krmar me je prijel za rokav in me vlekel v svojo kajuto.

»Tukaj lahko govoriva, sir, ne veva namreč, kdo naju lahko posluša tam. Kajti mislite, kaj je v skrinji, kapitan Barclay?«

»Časno besedo, Allardyc, da nimam niti najmanjše ideje.«

»No, jaz imam samo eno teorijo, ki se vjema z dejstvi. Poglejte, kako je velika skrinja. Poglejte vse te rezbarije in kovinske okraske, pod katerimi je lahko polno skrivnih lukenj; treba je bilo štiri može, da so jo nesli. Razun tega pomislite, da sta jo dva moža poskušala odpreti in da sta oba poginila pri tem. Kaj si pa more misliti, sir, razun ene stvari?«

»Torej mislite, da je skrit v nji kak človek?«

»Seveda je človek v njej. Saj veste, kako je v teh južnoamerikanskih državah, sir. En teden je človek lahko predsednik, a drugi teden ga izpode kakor psa in potem se morajo vedno bati za življenje. Moje mnenje je, da se v nji skriva človek, ki je oborožen in obupan in se hoče boriti do smrti, predno ga ugrabijo.«

»Toda njegova hrana in pijača?«

»Saj je velika skrinja, sir, in najbrže ima kaj zaloge pri sebi. Kar se tiče pijače, je imel takega prijatelja med moštvom na dvojamborniku, ki mu je donasal, kar je rabil.«

»Torej mislite, da je listek, ki prosí ljudi, naj ne odprejo skrinje, pisan samo radi njega?«

»Da, sir, to je moje mnenje. Ali si morete drugače razlagati dejstva?«

Moral sem pripoznati, da ne.

»Kaj naj storimo zdaj?« sem vprašal.

»Ta človek je nevaren lopov, ki se ne ustraši ničesar. Mislim, da bi ne bilo slabo, ako bi položili vrv okoli skrinje in jo vlačili semintja kake pol ure; potem bi jo lahko odprli brez skrbi. Ali pa jo zvežimo, da ne dobi vode, to bi mogoče pomagalo ravno tako. Ali pa naj tesar prevleče celo skrinjo s firnežem in zamaši vse odprtine za zrak.«

»Pojdiva, Allardyc,« sem rekel jezno.

»Saj vendar ne mislite resno, da bi se dalo strahovati moštvo cele ladije od edinega moža v skrinji. Ako je sploh v nji, oblubljam, da ga dobim iz nje!«

Podal sem v svoje prostore in se vrnil s svojim revolverjem v roki. »Zdaj, Allardyc!« sem rekel. »Odprite ključavnico, jaz bom pa stal na straži.«

»Za božjo voljo, pomislite, kaj delate, sir!« je zavpil krmar. »Dva človeka sta izgubila svoje življenje pri tem in kri enega še ni posušena na preprogi.«

»Tem več vzroka, da ga maščujemo.«

»Dobro, sir, dovolite mi vsaj, da pokličem tesarja.« Trije so boljši nego dva in on je močan mož.«

Odšel ga je iskat in ostal sem sam v kajuti pri pisani skrinji. Mislim, da nisem nervozen človek, a vendar sem postavil mizo med sebe in one trdne svetinje španskega granda. V jutranji, naraščajoči svetlobi se je začelo lahko razločevati rdečebelno skrinjo s čudnimi kovinskimi okraski in rezbarijami, ki so pričale o skrbnem trudu spretnega umetnika, ki jih je izvršil. Tesar in krmar sta se vrnila hitro, prvi s kladivom v roki.

»To je nevarno opravilo, gospod,« je rekel in zmajeval z glavo, ko je ogledoval krmarjevo truplo. »Ali mislite, da je kdo skrit v skrinji?«

»O tem ni dvoma,« je rekel Allardyc in pobral izmašnjak in stisnil svoje čeljusti kakor človek, ki mora zbrati vse svoj pogum. »Ako mi pomorete, potisnem jaz ključavnico nazaj. Ako vstane, mu dajte eno po glavi s kladivom, tesar! Ustrelite takoj, sir, ako vzdigne svojo roko. Zdaj!«

Pokleknil je pred pisano skrinjo in porinil orodje pod pokrov. Skrinja je ostro zaškripala in ključavnica je odletela. »Pomagajte!« je zakričal krmar in sopihaje odprl težki pokrov. Ko se je vzdignil, smo odskočili vsi trije, jaz z namerjenim revolverjem in tesar s svojim kladivom nad glavo. A potem, ko se

Državni zbor.

Dunaj, 4. dec. 1907.

Vseučiliška razprava.

Domisljavi dr. Masaryk je pošteno pogorel s svojo nakano. Kot stenolom je šel v ogenj za žide iz samega golega samoljubja, pa je razočaral svoje najožje pristaše z dolgočasno svojo frazeologijo. Da poslušavci niso dremali mej plitvo filipiko proti strahovom, ki si jih je sam naslikal v svoji skeptični črnoglednosti, skrbeli so v prvi vrsti z medklici poslanca grof Sternberg in Bielohlavek ter posamezni socialni demokratje. Ti so v zbornici edina stranka, ki se v tem vprašanju brez pomisleka druži z dr. Masarykom.

Že imena poslancev, ki so podpisali Masarykov nujni predlog, povedo, kako naj sodimo o tej Kišotijadi. Med 24 podpisov je pet židovskih, mej temi znana dunajska trojica Ofner, Kuranda, Hock. In kaj hoče Masaryk s svojim predlogom? On zahteva, naj vlada zbornici pojasni garancije, da si krščansko-socialna stranka ne prilasti vseučilišč in da ostane zagotovljena učna prostost, svoboda vede, vere in vesti.

Že predlog sam na sebi je budalost. Kršč. socialci pač ne morejo in nočejo kratiti svobode vede, vere in vesti. Dr. Lueger je v znanem svojem govoru le grajal nečuvni terorizem na univerzah proti krščansko-mislečim dijakom in profesorjem. In mi še dostavljamo, da je na nekih univerzah že neznoša strahovlada proti slovanskim dijakom brez razlike političnega prepričanja. Masaryk zahteva garancije za svobodo vere in vesti. Z bridko ironijo mu je že sinoči odgovoril naučni minister, da naj prečita državne temeljne zakone, kjer najde garancijo, ki jo zahteva. Boljše garancije mu pač ne more dati nobena vlada.

Dalje hoče dr. Masaryk dognati s svojim predlogom, ali je večina v zbornici liberalna ali klerikalna. Masaryk pa ne bode napasel svoje radovednosti, ker za nujnost njegovega predloga glasuje skoraj gotovo vsa zbornica. Iz tega dejstva pa dr. Masaryk pač ne bode mogel sklepati, da so čez noč dr. Lueger in mnogi drugi postali liberalci.

Današnji prvi govornik dr. Mayr, kršč. soc. profesor na inomoški univerzi, je mirno in stvarno pobijal Masarykove čenče. Masaryk sploh ne veruje nikomur, tudi sebi ne, zato pa vzgaja same nihiliste, on zastrepja javne vodnjake, iz katerih naj ljudstvo zajema vsakdanjo pijačo. Ako Masaryk trdi, da je katoliška veda inferiorna, je vzrok to, ker se na univerzah šopirijo le židje in mošje a la Masaryk. Tudi je istina, da je mnogo desetletij tičal katolicizem v Avstriji v močvirju. To je provzročil jozefinizem, kateremu se je mnogo desetletij klanjala posebno višja duhovščina. Masaryk je kot orožje hotel izrabiti proti katolikom tudi znano sleparijo Leona Taxila. In vendar je znano, da je bilo in je največje babjeverstvo razširjeno med protestanti in da je jezuit v Inomostu razkrinkal Taxilovo sleparstvo. Govornik končno izjavi, da bode s tovariši glasoval za nujnost predloga.

Nemški radikalec dr. Sommer se sicer sramuje Masaryka kot Čeha, a v boju proti »klerikalcem« mu je zvest pristaš. In to svoje prijateljstvo je tolmačil dobro uro.

Tržaški poslanec dr. Rybač je začetkom svojega govora v imenu svojih in svojih tovarišev zagovarjal taktiko »Jugoslovanske zveze« z ozirom na pogodbo. V ostalem je stvarno, pa odločno šibal terorizem nemško-liberalnih profesorjev, ki so na univerzah in v politiki, osobito kot ministri za časa obeh Auerspergov z nogami teptali svobodo političnega in narodnega prepričanja. Ti ustavo-

verci so zatajili ustavo, ako so hoteli zadušiti prepričanje drugih. Govornik navaja mnogo vzgledov iz polpreteklih časov. Ako torej Masaryk zahteva svobodo vede in vesti, morajo Slovenci zahtevati tudi svobodo narodnosti. In ker ne najdejo te svobode na nemških univerzah, zato zahtevajo tudi Slovenci svoje vseučilišče na slovenski zemlji.

Dr. Glabinsk je izjavil v imenu poljskega kluba, da so in bodo zagovarjali svobodo vere, veroizpovedanja in narodnosti na univerzah, zato glasujejo za nujnost predloga.

Nemški profesor dr. Redlich je kot žid branil židovsko pleme stvarno in trezno. Žal, da židje večinoma niso tako spravljivi, kakor dr. Redlich.

Glavna govornika.

Za glavna govornika sta bila izvoljena socialni demokrat Pernerstorfer in dr. Krek. Pernerstorfer je govoril jako dolgo propoved svojim tovarišem, ki ne hodijo v cerkev. Razlagal je evangelij in tolmačil cerkvene očete po pravilih in načelih socialno-demokratske hermenevtike. Mnogi tovariši menda niso razumeli učeno predavanje bivšega profesorja, zato je bila propoved predolga in predolgočasna.

Glavni govornik dr. Krek proti Masaryku.

Poslanec dr. Janez Ev. Krek razvija sledeče misli:

Liberalna javnost poizkuša z Masarykovim predlogom pričeti francosko politiko. (Živahno pritrdjevanje.) Govore o svobodi znanosti, a ti krog mislijo, kako da bi zvezali cerkev. (Pritrdjevanje.) Govore o svobodi pouka, mislijo pa, kako bi posilili vero. Po politični poti je nemogoče, da se pribore vseučilišča. Vseučilišča se morajo predvsem priboriti po kulturi, t. j.: Vi, ljubi krščansko misleči dijaki, učite se pridno, da se boste odlikovali. Če boste dobro kvalificirani, pa vendar ne boste dobili učne stolice na vseučilišču samo zato, ker imate katoliško prepričanje, potem nastopimo tu za to, da vam vaše prepričanje ne bo nikaka zapreka. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Proti takemu stališču ne bosta ugovarjala tudi dr. Sommer in Pernerstorfer. Govornik se temeljito peča s svobodo pouka in dokaže, da je svoboda zgolj abstraktni pojem. Opraviti imamo v tem slučaju s fetišom javnega življenja. Fetizem, misticizem in fanatizem so pa trojčki. Zato razumemo zakaj zahtevalo od naših slovanskih dijakov, da se odkrijejo, ko se poje na vseučilišču »Die Wacht am Rhein« in da jih smatrajo le za goste, ki jih trpe. Če se pa zahtevajo garancije za svobodo pouka, vprašam, kaj pa še hočejo več, kakor liberalnega naučnega ministra. (Smeh.) Gre se pa le za privilegije svobodomiselnosti, ki jih ne moremo priznati. Kaj pa je s privilegiji cerkve? Privilegiji cerkve so zgolj razvidni v proračunu kot prinosi h kongru, drugih pravic cerkev v Avstriji nima. Zadnji čas je, da se prične pečati verni katoliki v vprašanju o ločitvi cerkve od države. Sami moramo predvsem imeti smisel za pravico, resnico, da prebudimo v tem smislu ljudstvo.

V tem smislu razumem pogodbo med svobodomiselnostjo socialne demokracije in med svobodomiselnostjo filozofije. Vidim, da obstoja v socialni demokraciji smisel za resnico in pravico. Morebiti je kdo, ki mi očita, da se potegujem za naklonjenost socialne demokracije. Kot stranka nasprotujemo socialni demokraciji, a stranke ne sodim po strasti, ki jo kaže v boju, marveč po vsebini idej in po njeni zvezi z resnim realnim življenjem. Prepričan sem, da stranka, kakršna je socialno-demokratska, ki se nahaja v ozkem stiku z resnim življenjem, ne more trajno ostati veri sovražna. Socialni demokrati n. pr. niso podpirali gibanja »Proč od Rima« (Medklici pri

krščanskih socialcih: »Na Dunaju« die Volkstribune!«) Dr. Krek: No, tam so še zaostali. (Smeh.) Koncentracija strank proti socialnim demokratom v zbornici bi bila nevarna, ker vodi pravno h koncentraciji svobodomislecev proti krščanstvu. Če se ustanovi svobodomiselni blok in če pričnete s francosko politiko, potem pritrdimo taki koncentraciji, drugače pa ne. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Govornik upa, da se najplemenitejši in najboljši duhovi v trdem boju za svoje svetovno naziranje vedno povzdignejo na one višave, kjer obdani z lučjo dušnega mira slovesno izjavijo: »Christianus mihi est nomen, Catholicus cognomen!« — »Kristijan mi je ime, katoličan je moj priimek!« (Živahno, trajajoče pritrdjevanje. Govorniku častitajo.)

Končni Masarykov govor.

Masaryk izjavlja v svojem končnem govoru, da ga veseli, ker je čul dr. Krekov govor, ki odtehta vse nestvarne napade, ki so se zgodili v znamenitem nepoznanju velikih vprašanih, za katere se gre. Nato polemizira proti izvajanjem svojih nasprotnikov. Grof Sternberg zakliče dvakrat Masaryku: Gotovo ste dobili od vlade doklado. Masaryk: Taki medklici padajo v imenu krščanstva. Poslanec Myslivec zakliče Sternbergu: Kot katoličan se sramujem za to, kar ste tu rekli. Presl: Prosim, celo Myslivec protestira proti temu, kar pravi grof Sternberg. Myslivec Sternbergu: Pustite, da govori gospod profesor. Če hočete ugovarjati, prigrisite se k besedi, v imenu katoliških strank ne smete delati takih medklic. Grof Sternberg: Nisem govoril v imenu katoliških strank, a vi mislite, da smete govoriti v njihovem imenu. Vam že pokažem, kdo je močnejši v katoliški stranki, Vi ali jaz. Masaryk nadalje naglašja, da ne nasprotuje veri, marveč da nastopa za to, da vera legitimno vpliva po duševnem življenju na vso naravo. Gospodarski razlogi povzročajo, da je po vseučiliščih tako malo talentov, ker imajo naši profesorji plače, pri katerih so prisiljeni, da stradajo. Končno pravi dr. Masaryk: Razprava je dokazala, da se zbornica zanima za duševna vprašanja. Dr. Krek je rekel, da želi od vernih katoličanov, da bi se zanimali za ločitev cerkve od države. Govornik hoče prijeti one za besedo, ki so izjavili s svojimi medklici, da smatrajo kot zlo po-državljenje cerkve. Obljubi, da vložijo nujni predlog na ločitev cerkve od države in upa na podporo osobito vernih katoličanov. Ne zahteva nič drugega, kakor da bi bila vera stvar srca in vesti.

Razpravo nato prekinemo in zaključijo sejo ob pol 9. zvečer.

Prihodnja seja jutri ob 11. uri dopoldne.

Predlogi in peticije.

Poslanci Roškar, Pišek in tovariši so danes vložili predlog, naj vlada predloži načrt zakona, s katerim se izpremeni § 62. drž. šol. zakona v tem smislu, da držav prispeva za stroške šolskih stavb in vzdrževanje šol.

Poslanec Gostinčar je vložil peticijo krščansko-socialnega strokovnega društva v Vevčah in prošnjo telefonskih uslužbencev.

Zopet razburjeni Nemci.

Odbor nemške devetorice je odposlal k Becku posanca Sylvestra in Chiarija, ker je Nemce razburila vest, da je ministrski predsednik obljubil Čehom več ugodnosti, ako glasujejo za pogodbo. Beck je izjavil, da ni dal Čehom z ozirom na njihovo stališče v pogodbi nikakih narodnih obljub.

Nemški agrarci o pogodbi.

Nemška agrarna stranka se je danes posvetovala o pogodbi in sklenila, da poda strankin načelnik Kaiser ob razpravi o nujnem predlogu glede na pogodbo izjavo, da glasovanje za nujnost ni v zvezi tudi s konečnim glasovanjem o pogodbi.

Proti ministru Peschki.

Izšel je letak proti ministru Peschki, ki ima naslov »Hektorjevo slovo«.

Znižanje sladkornega davka.

Izvrševalni odbor sladkornih izdelovalcev je sklenil resolucijo, ki se izjavlja proti zakonskemu načrtu o znižanju sladkornega davka in zahteva, da naj znižajo sladkorni davek za 16 kron.

AVSTRO-OGRSKA.

Ogrsko-hrvaški državni zbor. — Weckerle hoče uničiti resolucijonaše.

V večerajšnji seji ogrsko-hrvaškega državnega zbora sta govorila proti pooblastilni postavi glede na pogodbo Rumunec Vlast in hrvaški poslanec Šurmin, ki je predlagal, da naj zbornica izvoli 15-članski odsek, kateremu naj se naroči, da zbornici poroča o vseh pogodbenih predlogih. Nato stavi baron Banffy interpelacijo, v kateri zahteva, da naj se ustanovi že leta 1910. samostojna ogrska banka. Ministrski predsednik dr. Weckerle izjavi, da predloži ob priliki material, ki dokaže, da ima ogrska vlada glede na to vprašanje svobodne roke. Hrvaški poslanec Popović interpelira nato dr. Weckerla ogrsko z ozirom na časnikarska poročila, ki so izvajala, da je rekel Weckerle na zborničnih hodnikih: »Nočem se več pogajati z resolucijonaši, marveč hočem jih uničiti.« Govornik napada vlado, ker je sklicala hrvaški sabor, kar ni postavno. Dr. Weckerle pravi, da ne more biti odgovoren za to, kar pišejo listi. Izraza »ilirski sanjači« ni rabil, vzdržuje pa svojo trditev o »jugoslovanskih sanjačih«. Gospodje so v vedni zvezi z državljani drugih držav. Glede na trditev, češ, da je rekel, uničiti hoče resolucijonaše, se mora njegova izjava tako razumeti, da hoče stranko politično onemogočiti. Tega ne

želi samo, marveč je to tudi njegova dolžnost. To se zgodi le po novih volitvah. Hrvaška skupščina je sklicana na 12. t. m. Sklicali smo jo, da sklepa o proračunu ali da dovoli vladi začasni proračun.

Če hrvaški poslanci obstruirajo cele mesece in onemogočijo, da ne moremo rešiti niti ogrskih zadev, nam ne morejo ničesar očitati, ako jim damo čas, da rešijo svoje stvari v lastni hiši. Naša hrvaška politika je taka, da hočemo hrvaškim poslancem omogočiti ustavni vladni način. Ako se pa to ne posreči, hočemo skrbeti, da prezremo poslance in si z ozirom ogrsko-hrvaške nagodbene postavne pridobimo tako hrvaško večino, ki omogoči ustavno vladanje. Ministrov odgovor se vzame na znanje.

Hrvaška obstrukcija v ogrsko-hrvaškem državnem zboru.

Disidenti Košutove stranke so sklenili, da ne nameravajo več govoriti proti pooblastilni postavi. Ugovarja le še posl. Lengyel.

Hrvaški poslanci so sklenili, da hočejo še nadalje obstruirati pooblastilno postavu. Glede na sklicanje hrvaške skupščine še niso sklepali.

Judje na vseučiliščih.

Po ljudskem štetju leta 1900 je bilo v Avstriji 9.170.000 Nemcev, med njimi 419.210 judov (4,5 odstotkov), katero razmerje se za celo Avstrijo vsled velikega števila poljskih judov (622.235 ali 14,6 odstotkov vseh Poljakov) le za malo poveča (4,6 odstotkov). Ako torej pregledamo statistične tabele, izprevidimo takoj, da procentuelen obisk tega tujega ljudstva na naših visokih in srednjih šolah ni v nobenem razmerju z njih deležem prebivalstva v naši državi. Srednje šole obiskuje povprečno trikrat, visoke šole štirikrat toliko judov, kakor je njih razmerje s prebivalstvom. Med 20.468 slušatelji na vseučiliščih je 15,6 odstotkov judov, med 7598 slušatelji tehnike je 16,8 judov, med 75.013 gimnazijci jih je 13,7 odstotkov in med 40.524 realci 13,8 odstotkov.

Ravno tako je tudi mnogo judov na vseučiliških profesorskih mestih. Na juridični fakulteti predava sedaj 15 Arijev in trije judje kot redni profesorji, 8 Arijev in 3 judje kot izredni profesorji, med privatnimi docenti je 31 Arijev in 10 judov. Še mnogo več je judovskih profesorjev na medicinski fakulteti.

KRANJSKE ŽELEZNICE IN CESTE.

V poročilu železniškega odseka, ki se je razdelil zbornici, se priporočajo tudi razne druge zahteve, v katerih se ozira odsek na želje poslancev »Slovenskega kluba« glede kranijskih prometnih sredstev. Tu čitamo:

1. Kočevsko mesto želi zvezo z belokranjsko železnico pri Črnomlju. Železniški odsek se je oziral na to željo in predlaga sklep. Če pa železniško ministrstvo iz tehničnih razlogov ne bi moglo ugoditi tej želji, priporoča odsek sklep, da se naj inkamerira sedanja deželna cesta Ljubljana - Ribnica - Kočevje-Črnomelj-Vinica.

2. Po zvezi belokranjske železnice z ogrskimi državnimi železnicami v Karlovcu in z dalmatinskimi železnicami, dobi večjo važnost gradnja proge Kamnik-Polzela, s katero se doseže direktna zveza Ljubljane s Zeltwegom. Revizija trase se je vršila od 18. do 20. novembra. Želeti je, da vlada resno razmisli o zakonitem ugotovljenju te proge.

3. Tudi dobi večjo važnost zveza Ljubljana - Vrhnika - Hotederšica s kako postajo planinske železnice. Želeti je, da vlada tudi tej stvari posveti svojo pozornost. Železniški odsek predlaga, da se predložeči zakoniti predlog ustavno odobri in da se sprejmeta dva sklepa: eden, ki priporoča vladi, da resno misli na železnico Kočevje-Črnomelj, drugi, da se inkamerira imenovana deželna cesta.

V poročilu se naglašja veliki pomen novih železnic in se zahteva, da morajo biti urejene za brzovozni promet.

Črnogorci prekoračili avstrijsko mejo.

Iz Kotora se poroča 1. t. m., da so prekoračili črnogorski perjanici mejo in so v Krivosijeju na avstrijskem ozemlju plenili. Vojaška oblast je nato ukazala, da se postavi ob črnogorski meji vojaški kordon.

NEMCIJA.

Harden-Moltke v nemškem državnem zboru.

Berolin, 4. decembra. Včeraj je bila v državnem zboru zopet na redu »Tischrunde«. Proti zadnjim izjavam državnega ministra Einema je zelo ostro govoril poslanec Paasche, kateri je izjavil, da je nezakonito, ako hoče državno pravdnistvo obnoviti proces Harden-Moltke. Paasche je pokazal zbornici zavitek pisma, ki jih je pisal grof Hohenau gardnemu podčastniku Bolhardtu, kateri je bil pri obravnavi za pričo. Hohenau je ponujal slednjemu tudi denarja. Grof Lymar je tudi pisal v čem pismu Bolhardtu iz Wilhelmshöhe, Hohenau pa mu je daroval svojo sliko. Častniki so peli čudne pesmi o Hohenau in Bolhardtu, a o vsem tem ni znal ničesar edini državni minister. Minister bo čimprej odgovoril na te obtožbe.

Izpred sodišča.

Izpred okrajnega sodišča. Danes se je pred tukajšnjim okrajnim sodiščem vršila obravnava o tožbi gospe Josipine Kos proti finančnemu komisariju g. dr. Janežiču, ki je 12. novembra po odborovi seji dejal gospej Kosovi vpiro več odbornikov in odbornic: Vi ste ob 30letnici dijaške kuhinje na Vrhniki nabrali 140 K, oddali ste pa samo 95 ali 98 K. Sodnik g. svetnik Potrato predlaga

ni zgodilo nič, smo vsi stopili za korak naprej in pokukali v skrinjo. Skrinja je bila prazna.

Prav prazna tudi ni bila, kajti v enem kotu je ležal star, rmen svečnik, skrbno izrezljan, ki je bil videti tako star kakor skrinja sama. Njegova sijajna rmena barva in starinska oblika je kazala, da je dragocen predmet. Sicer pa ni bilo v nji ničesar posebnega ali dragocenega razun prahu.

»To je pa res vrag!« je zavpil Allardyce in bled je strmел v njo. »Od kod pa je torej njena teža?«

»Poglejte, kako so stene debele in poglejte pokrov. No, pet palcev ima gotovo. In pogledajte ta veliki železni vzmet preko njega.«

»To je zato, da drži pokrov odprt,« je rekel krmar. Saj vidite, da se noče zapreti. Kaj pa pomeni ta nemščina znotraj?«

»To pomeni, da jo je naredil Johann Rothstein v Augsburgu l. 1606.«

»Močno delo je pač to. Toda tega ne pove, kaj se je že vse zgodilo, kapitan Barclay? Ta svečnik se sveti kakor zlato. Nekaj bomo vendar le imeli za svoj trud.«

Sklonil se je, da bi ga prijel, a od tega trenutka nisem dvomil nikdar o navdihnenju, kajti v istem hipu sem ga zgrabil za ovratnik in ga potegnili nazaj. Mogoče je bila kaka zgodba iz srednjega veka, ki mi je prišla na misel, ali pa je bilo zato, ker so moje oči zagledale nekaj rdečega, ki ni bila rja, na zgornjem delu ključavnice, toda njemu in meni se bo to vedno zdelo navdihnenje, tako hitro in nenadoma sem storil to.

»Tu tiči kaka peklerska stvar,« sem rekel. »Dajte mi ono-le zakrivljeno palico iz kota.«

Bila je navadna palica, kakor se rabi na izprehodu, z zakrivljenim ročajem. Segel sem z njo po svečniku in ga dregnil malo. Kakor blisk je skočila cela vrsta svetlih jeklenih kaveljnov iz spodnjega dela pokrova in velika pisana skrinja je hlastnila po nas, kakor divja zver. Z velikim udarom se je zaprl pokrov

in kozarci na polici so zazveneli in zabobneli od silnega udarca. Krmar je sedel na rob mize in se tresel kakor preplašen konj.

»Rešili ste mi življenje, kapitan Barclay!« je rekel.

Takšna je bila skrivnost pisane skrinje starega Dona Ramireza di Leyra in to je bila tajnost, kako si je obvaroval svoj nepošteno pridobljen zaklad s Terre Firme in provincije Veraquas. Naj je bil tat še tako zvit, zlatega svečnika ni mogel vzeti izmed drugih dragocenih predmetov: v trenutku, ko se ga je dotaknil, se je izprožil oni grozni vzmet in morilni, jekleni kaveljni so se zabodli v njegove možgane, a silni veter, ki je nastal pri udarcu, je vrgel žrtev nazaj in onemogočil, da se skrinja sama zapre avtomatično. Rado-veden sem, koliko ljudi je postalo žrtev izuma augsburškega mehanika. Ko sem premišljeval zgodovino te krute pisane skrinje, ki jo je že doživela, je bil moj sklep hitro gotov.

»Tesar, pokličite tri moše in nesite jo na krov.«

»Da jo vržemo raz krov, sir?«

»Da, Mr. Allardyce. Navadno nisem vraževeren, toda tu so stvari, ki presegaajo razum mornarjev.«

Ni se čuditi, da je imel dvojambornik takšno nesrečo, ker je imel takšne stvari na krovu. Tlakomer pada hitro, sir, in je skrajni čas.«

Torej nismo niti počakali treh mož, ampak smo jo nesli sami na krov, krmar, tesar in jaz in jo vrgli z lastnimi rokami čez ograjo. Pokazala se je bela točka na vodi in ni je bilo. Tu leži zdaj pisana skrinja tisoč sežnjev globoko in, ako postane morje, kakor pravijo, nekoč suha zemlja, mi je žal onega človeka, ki najde to staro skrinjo in poskusi prodreti v njeno skrivnost.

poravnava. Zastopnik dr. Janežiča, dr. Pegan izjavi, da je poravnava le tako mogoča, ako obtoženka brezpogojno umakne tožbo. Dr. Janežič: V drugo poravnavo se ne podam, nastopil bom sicer z dokazi resnice. Dr. Vodušek, zastopnik gospe Kosove: Gospa Kosova je pisala g. dr. Janežiču, naj svojo trditve prekliche, g. dr. Janežič ji pa še odgovora ni dal. Dr. Janežič kaže pismo gospe Kosove, v katerem je zapisan poziv, naj dr. Janežič v 48. urah svojo trditve javno prekliche, sicer ga izroči sodišču. Dr. Vodušek: Jaz sem gospej Kosovi naročil, naj drugače piše. Ker se stranki ne poravnata, nadaljuje g. svetnik Potrato obravnavo. Obtoženi dr. Janežič izjavlja: Res sem govoril, kar stojim v obtožnici, mislil pa nisem na Vrhniko, ampak na Ljubljano, kjer je bila tudi ob 30-letnici društva nabrana ista svota 98 K. Bil je lapsus linguae. Za Ljubljano se gre. Dejal pa sem tudi gospej Kosovi: Zapišite si na steno sedmo božjo zapoved: Ne kradi. Dr. Vodušek: Tu se ne gre za Ljubljano, ampak za to, kar se je govorilo. Drugo je stvar odbora. Dr. Pegan: Zakaj gospa Kosova ne toži za to, kar ji je dr. Janežič še rekel? Vse je bilo skupaj govorjeno. Sodnik: Jaz se morem baviti le s tem, kar je v obtožbi. Dr. Pegan: Obtoženec prevzame vsako kazen, ker mu je dovolj, da izčisti svojo dušo za drugi del obtožbenih očitanih. Dr. Janežič proti gospej Kosovi: Vi ste od društva živeli, tožite me za to! Dr. Vodušek: To so interne stvari. Dr. Pegan: Ne, to niso interne stvari. Za cel kontekst naj se toži! Dr. Janežič: Javno povem: gospa Kosova je dobila za društvo, a manj dala. Imela je od društva dobiček. Dr. Vodušek: To je razdirajoče delo. Dr. Pegan: Da, tako delo je razdirajoče. Dr. Pegan: Protokolira naj se še to, kar je obtoženec očitaval gospej v celnem kontekstu. Sodnik to zahteva odkloni. Dr. Pegan: Za nas je dovolj, da gospa radi sedme božje zapovedi ne toži. Dr. Janežič proti gospej Kosovi: Vi ste lažnjica, tudi to dokazem. Dr. Vodušek proti temu izrazu ogorčeno protestira. S takimi nedostojnimi izrazi se ne sme okoli metati in če se to godi, je sodelovanje res težko. Dr. Pegan: Vi ne veste vsega, sicer bi bila razburjenost dr. Janežiča Vam razumljiva. Dr. Janežič gospej Kosovi: Vi ste iz ljudske kuhinje vun nosili in ste od tega živeli. Dr. Vodušek: Jaz obtožbe na izraz dr. Janežiča o lažnjivki ne bom razširil, da se ne bo reklo, da hočemo dr. Janežiča spraviti v kako kazen. Dr. Janežič: Sem v naglici rekel. Kar se pa tiče fakta o Vrhniku sem se sedaj spomnil, da tudi tu gospa Kosova in oddala vsega zneska 98 K. Zračunala si je za pot sebi in svoji spremeljalki 14 kron za vožnjo z izvoščkom, dasi bi lahko se poslužila, kadar se gre za zbirke, železnice. Za dobrodelne namene se mora trošiti kar najmanj. Društvena pravila za odbornike določajo, da morajo odborniki brezplačno izvršiti svojo častno dolžnost. Zadoščal bi gospej III. razred železnice. Dr. Vodušek: Morda imate kako računsko pomoto, katero ste slučajno dobili. Dr. Janežič: 91 K, ki jih je dal Radčič tudi ni notri. Dr. Vodušek: Take stvari spadajo v odbor. Dr. Pegan: Zakaj pa je gospa prišla v javnost? Gospa Kosova: Niti enega krajcarja si nisem zračunala. Tudi o 14 zaračunjenih kronah ni resnica! Dr. Janežič: Še zadnjo soboto ste nesli iz zavoda celo korbo. Meto Šterk ste ogoljufali za 18 gld. Dr. Vodušek protestira proti takim očitanjem in vpraša dr. Janežiča: Ali vzdržujete svoje trditve. Dr. Janežič: Glede Vrhnike ne. Dr. Vodušek: In za to, kar ste danes očitali? Dr. Pegan: Za to naj toži. Dr. Vodušek: Tako se zanaša razpor v vrste odbora. Dr. Janežič: Je že, je nemogoče popraviti. Gospa Kosova je govorila okoli, da sva jaz in moja soproga norca. Vodušek: Za to ste se dovolj revanžirali. Janežič: Tudi glede Zalaznikovih 110 K gospa ne more dokazati. Dr. Vodušek: Vi greste predaleč. Janežič: Jaz sem društveni ekonom in moram varovati koristi društva. Ne morem dopustiti, da gospa društvene stvari ven nosi, tudi vino, salami je nesla vun. Pri 30-letnici je bilo 300 steklenic šampanjca, a ni ga nikjer. Gospa Kosova: Kadar bo čas prišel, bom že povedala. Dr. Pegan: Nam ni za stroške, ne za obsodbo, stvari naj se pojasnijo. Naj gre stvar naprej! Glede Vrhnike obtoženec prekliche, ker se mu je takrat zareklo in mu je žal, da mu je ušla takrat beseda. — Ta izjava se zapiše v zapisnik. Gospa Kos: Obtoženec mora javno preklcati, ker so obdolžitev slišale tudi druge osebe. Dr. Pegan: Dr. Janežič dá glede Vrhnike preklcat samo na protokol, prepišete ga lahko in ga potem pokazete dotičnim osebam. Nato zastopnik g. Kosove z ozirom na zgoraj omenjeni preklcat dr. Janežiča umakne obtožbo in sodnik dr. Janežiča oprostí. Dr. Janežič: Za druge stvari me tožite! Kolikokrat sem Vam že očitil, a čakali ste le, da me tožite za kako stvar, ki bi mi slučajno ušla. Dr. Vodušek: G. dr. Janežič, meni bo skoro žal, da sem umaknil tožbo.

Sodna razprava proti poročni dvojici Goold. Dne 2. decembra se je v Monako pričela razprava proti dvojici Goold, ki je s svojim umorom, ki ga je izvršila nad Švedinjo Emo Lewin meseca avgusta tega leta, dala posla vsemu evropskemu časopisu. Okoliščine, med katerimi je bil čin odkrit, so bile zelo senzacionalne. Pri prenašanju prtljage je zapazil neki nosilec, da iz nekega kovčega curlja kri. To je naznanil oblastvu; kovčeg so odprli in v njem so našli razkosano truplo Eme Levin. Dvojica Goold ki je potovala s tem kovčkom, je začetkom nekaj priznala, pozneje pa vse tajila. Mnogo tisoč oseb je prosilo za vstopnice k razpravi, zlasti mnogo Amerikancev in Angležev, toda občinstvu se

je moglo le malo vstopnic dati. Razprava se vrši v majhni tribunali palači, ki stoji visoko na pečinah starega mesta. Tu je krasen in velik razgled na morje in morsko obrežje. Skoro tretjino dvorane zavzemajo štiri klopi z dvajsetimi sedeži za poročevalce francoskih, angleških, ameriških in nemških časopisov. Ko so zasedli svoje prostore, je pokazal služabnik veliko množino različnih dokazilnih pol, velik kovčeg s sledovi krvi, v katerem se je nahajalo truplo Lewinove, torbico iz usnja, v kateri je bila njena glava, dežnik iz svile z naki krvi žaga, kladivo in dleto, kar sta rabila, da sta truplo razkosala. Oba obtoženca sta zaprta v stari ječi, ki od zunaj napravi na človeka vtis, da ima pred seboj romantične, na pol razpale razvaline gradu. Za časa razprave ostaneta obtoženca v sodniški posopji, zato so vstransko sobo postavili dve postelji. V državici Monako je v veljavi Napoleonov code; po francoskem kazenskem zakoniku se umor kaznuje s smrtno kaznijo, kar se pa v državici Monako že od pamtiveka ni zgodilo. Po sodniški upravi ne bodo sodili porotniki, temveč nek namešan sodni svet, ki obstoji iz predsednika, podpredsednika in še treh drugih sodnikov. Tožbo zastopa odvetnik Allain, dvojico Goold pa zagovarjata odvetnika Kunemann in Barbarin. Goold je zelo pobit, med tem ko je njegova žena zelo kljubovalna. Eden vali krivdo na drugega.

Dnevne novice.

+ **Slovanski kongres.** Sobotni »Narod« poroča o sestanku nekaterih državnih poslancev za slovenski kongres, ki ga sprožil profesor Borsenc iz Ose in v ta namen odločil precejšnjo vsoto. Tam pravi, da se je volil odbor v ta namen. Dr. Kramar je danes pri sestanku načelnikov slovenskih klubov javno izjavil, da to ni res, marveč da je bil dotični sestanek samo zaseben dogovor. V »Narodu« beremo dalje: »Slovenski klerikalni poslanci niso bili vabljeni. Razlogi za to so jasni.« V tem oziru sporočamo, da dr. Markow, ki je po prošnji prof. Borsenka sklical sestanek, naravnost in odločno izjavlja, da je popolnoma brez vsacega zlega namena slučajno prežrl povabiti tudi naše poslance. Prosi, naj se to konstatira v »Slovencu«.

+ **Björnson na Hrvaškem.** Slavni norveški pisatelj Björnson, ki se je tako odlično potegnil za zatiranje Slovencev in Hrvatov proti mažarskemu nasilstvu, pride v kratkem na Hrvaško v Osek, kjer bodo v odonotnem hrvaškem gledališču v hrvaškem prevodu igrali igr »Nad našo moč«. Björnson obišče tudi več drugih hrvaških mest, kjer namerava javno govoriti.

+ **Izseljevanje iz Amerike.** Kot posledica ameriške denarne krize se opaža zadnji čas, da se cele trume izseljencev vračajo nazaj v svojo evropsko domovino Vse ladje, ki plovejo med Zedinjenimi državami in Evropo, so že za več tednov naprej prenapolnjene. Ker spada Avstrija poleg Italije, Rusije in Ogrske k tistim državam, iz katerih se je izselilo ogromno število prebivalcev, je naravno, da je število v Avstrijo vračajočih se izseljencev veliko. Čeprav izseljenci, po sedanjih izkušnjah sodeč, splošno niso brez sredstev, pač pa prinašajo seboj prihranke, vendar je pričakovati, da bo velik del izmed njih takoj ali pa čez nekaj časa iskal v domovini dela in služba. Kakor čujemo, so na pristojnih mestih že sklenili odredbe, da bodo šli v tem oziru avstrijskim izseljencem na roko. Skrbelo se je, da se bodo delodajalci in posredovalnice za delo opozorile na vračajoče se izseljence. Razum tega so dobile tudi politične deželne oblasti nalog, da morajo v svojih okrožjih preskrbovati izseljencem delo, jim iti v tem oziru na roko in jih tudi podpirati.

+ **Hribarja spoznavajo.** »Naša Dobra« piše: Hribarjeva dolžnost bi bila, da bi takoj preklical svoj podpis na predlogu poslanca Hlibovickega, kakor hitro je izprevidel, da se hoče ta predlog uporabljati v obstrukcijske namene. A tega Hribar dosedaj še ni storil, vsaj čuti se ni bilo o tem ničesar. Hribar torej vendarle, dasiravno ga je železniški odsek izvolil za poročevalca o dalmatinski železniški zvezi, vzlic temu še podpira obstrukcijski predlog, katerega namen je onemogočiti sprejem nagodbenih predlog in z njimi zvezane predloge v zgradbi omenjene železniške proge. »Politika« poslanca Hribarja ni torej vsled njegove izvolitve za poročevalca železniškega odseka čisto nič izgubila na svoji »čudnosti«, pač pa šele pridobila, ako se z druge strani še upošteva izrek poslanca Periča, da »Jugoslovska zveza« sicer ne bo obstruirala nagodbe, pač pa glasovala proti nji, ali pa se odstranila pred glasovanjem. Torej: poslanec Hribar bo glasoval proti predpogoju za uresničenje dalmatinske železniške zveze in takoj nato priporočal sprejem predloga o zagotovitvi te železnice. Stvar se nam zdi taka, kakor da bi se kdo z vso silo upiral gradnji hiše, a vendar zahteval stanovanje v njej, dasiravno dobro vč, da ni stanovanja, če ni hiše. Ponavljamo torej z vso upravičenostjo, da je tako ravnanje ne samo čudno, temveč zelo čudno! Politika, pravijo, da ne pozna poštenosti; poštenosti sicer ne bomo odrekli tudi Hribarjevi politiki ne, ali po vsej pravici pa zasluži iz »Narodovega« šimpfleksikona znan naziv, katerega zasluži tisti, ki spravlja v svojo malho sadove tujega dela in truda, dasiravno so le oddaleč gledali, ko so se trudili drugi. Da, precej umazana je taka politika!

+ **G. Jos. Jenko,** c. kr. gimnazijski profesor v Bukovini, je povišan v sedmi činovni razred. Naš učenji rojak je priobčil v gimnazijskem izveštvju razpravo »Heidenthum und Christenthum des Kaisers Konstantin des

Grossen«. Ta na virih temelječi spis, ki je sestavljen z velikim in obsežnim znanjem, je našel mnogo priznanja.

+ **Deželni predsednik** Teodor Schwarz je odpotoval na Dunaj.

+ **Imenovanja srednješolskih profesorjev.** Profesorji Anton Drganec na realki na Dunaju, Ivan Fon na slovenskih gimnazijskih paralelkah v Celju, Josip Jenko na državni gimnaziji v Serethu, Franc Jeraj na II. gimnaziji v Mariboru, Marcel Kušar na italijanski gimnaziji v Zadru, Ludovik Lederhas na I. gimnaziji v Ljubljani, Ivan Leis na kočevski gimnaziji, Ivan Macher na II. gimnaziji v Ljubljani, Franc Novak na I. gimnaziji v Ljubljani, Ign. Pokorn na gimnaziji v Mariboru, Karol Segar na I. gimnaziji v Ljubljani, Matej Sulhač na gimnaziji v Celju, Alojzij Tavčar na realki v Ljubljani in Jožef Wenzel na realki v Ljubljani so povišani v VII. činovni razred.

+ **Slovenščina** se bo na kočevski gimnaziji neobvezno poučevala v letu 1907/08 v nižjih razredih v treh odelkih po dve uri, torej 6 ur na teden. V V. razredu se bo slovenščina poučevala v zasebnem oddelku.

+ **Realčni profesor** dr. Mencej v Idriji bo od 9.—15. t. m. hospitaliral pri pouku v slovenščini na gimnazijah in v pripravnici v Ljubljani.

+ **Liturgika** dr. Strojca in Brinarjeva »Čitanka za meščanske šole I. del« se je z dovoljenjem deželnega šolskega sveta kranjskega uvedla na postojnski meščanski šoli.

+ **Dve kasarniški zgradbi** se bodo po načrtu tržaškega državnega železniškega ravnatelstva zgradili na Jesenicah.

+ **Davčni asistent** Ludovik Jelšnik je prestavljen iz Radovljice v Kostanjevico.

+ **V Drenovcih** se je ustanovila ekspozitura c. kr. finančne straže iz Črnomlja.

— **Star veteran.** 3. t. m. umrl je v Rojani pri Trstu, gospod Jernej Černe, bivši gostilničar ljubljanski in oče gospoda Miroslava Černeta, dež. oficijala v Ljubljani, v visoki starosti 87 let. Starček je bil do lanskega leta, ko je obol, vedno čil in zdrav, misleč pa, da si zdravje nekoliko okrepča, preselil se je v južnejshe podnebje, toda mesto da bi okrevl, šel je le izdihniti v tujino. Bojeval se je še pod poveljstvom feldmaršala Radeckega l. 1848. Na Laškem in leta 1849. na Ogrskem. Pokojnik je bil skoraj gotovo eden zadnjih, še živčih bojevnikov hrabrega generala. Bodi mu lahka taja zemljica!

— **Mrtvega so našli** 29. t. m. 63-letnega posestnika Martina Kirna iz Zagorja na cesti iz Koritnice na Bače (okraj Ilirska Bistrica).

— **Preuredil** je neki radovljiški konsorcij verskemu zakladu pripadajočo žago v Starih Fužinah pri Bohinju. Napravila se je turbinska priprava. Na njej se bo žagal les, ki so ga prodali Studorci in Fužinci konsorciju za 150.000 K.

— **Pijovarno** nameravajo prihodnjo pomlad zgraditi v Radovljici. Svet je že kupljen. Proizvajala bo 10.000 hl piva na leto.

— **Podružnica Ljubljana I. avstrijskega društva državnih slug** sklicala je shod na dan 8. decembra t. l. ob 3. uri predpoldne v hotelu Grajzar na Dunajski cesti in istega dne v Rudolfovem v gostilni g. Jakaca ob 2. uri popoldne. Oba shoda vršita se na podlagi § 2. d. z. Ker se bode razpravljalo o položaju parlamenta in predlogov na korist državnih slug, je obilna udeležba potrebna — Vabilo mora vsakdo seboj prinesiti.

— **Glagolica v zadrski nadškofiji.** Nadškofijski ordinarijat v Zadru je poslal v Rim zapisnik onih cerkva, ki rabio glagolico že 30 let. Dokler ne odloči sveta stolica o privilegijih glagolice, je prepovedano duhovnikom, pisati o tem vprašanju.

Ljubljanske novice.

lj **Koncert rusk. umetnic Vere in Nadežde Černievske** bo v nedeljo, dne 8. decembra 1907 zvečer ob pol 8. uri v veliki dvorani hotela »Union«. — Vzpored: 1. Beethoven: Sonata appassionata, I. in III. stavek, na klavir svira gđc. Vera Černievska. 2. a) Glinka: Pjesnja siroty (pesem sirote), b) Saint-Saens: Arija iz opere »Samson in Dalila«, poje gđc. Nadežda Černievska. 3. a) Chopin: Nocturno, b) Chopin: Marche funebre, c) Godar: Etude artistique, na klavir svira gđc. Vera Černievska. 4. a) Bemberg: »Brama«, indijska pesem, b) Tosti: »Penso«, romanca, poje gđc. Nadežda Černievska. 5. a) Čajkovski: Romanca, F-mol, b) Rubinstein: Lezginka, kavkaški ples, c) Verdi-Liszt: Rigoletto, na klavir svira gđc. Vera Černievska. 6. a) Davidov: Ostavi menjá, (Pusti me pri miru), romanca, b) Rubinstein: »Asra«, romanca, c) Rubinstein: Otvorite menje temnico, (Otvorite mi ječo), poje, gđc. Nadežda Černievska. 7. Gounod-Liszt: Fantazija na motive iz opere »Faust«, na klavir svira gđc. Vera Černievska. 8. Rubinstein: »Pandro«, poje gđc. Nadežda Černievska. — Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Sedeži po 4, 3, 2 in 1 K, stojišča po 80 h, za diake po 40 h, se dobivajo v trafiki gospe Češarkove v Selenburgovih ulicah in na večer koncerta pri blagajni. — V nedeljo, dne 29. decembra velik koncert češko-moravskih učiteljev, 50 pevcev.

lj **Slovensko gledališče.** Prihodnjo soboto igrajo na slovenskem gledališču prvokrat izvorno slovensko dramo v treh dejanjih: »Somrak«, spisal Adolf Rohida. — Dne 20. t. m. igrajo na slovenskem odru prvokrat izvorno Cankarjevo dramo »Pohuišanje v dolini šentflorijanski«.

lj **Tenorist gospod Zach** je nagloma zapustil hrvaško gledališče v Oseku ter se odpeljal v Zagreb, kjer nastopi mesto gospoda Krampera, ki je nenadoma odpotoval iz Zagreba. Govori se, da bo na zagrebškem gle-

dališču angaževana tudi njegova soproga gospa Vida Kočevarjeva.

lj **Nesreča na mostu v Štepanji vasi** V Štepanji vasi popravljajo most čez Ljubljanico. V ponedeljek se je pri tem času na neznan način ponesrečil samski Bezlaž Martin, star okrog 35 let. Kaj je iskal okrog mostu, ker ni bil popravljavec, ni znano. Najbrž je bil precej »natrkan« od »kratkega«. Klobuk so našli drugo jutro v vrhah ob mostu, ponesrečenca pa še ne.

lj **Konjska smrkvost** se širi po Štepanji vasi. V torek, dne 3. decembra, so enega konja ubili, druge pa prišli pregledat.

Štajerske novice.

š **Slovensko pevsko društvo v Ljutomeru** ima v ponedeljek, dne 9. decembra t. l., ob 7. uri zvečer v gostilni g. P. Seršena svoj redni občni zbor.

š **Volitve v celjski okrajni zastop** bodo v kratkem razpisane. Za Slovence so velikega pomena.

š **Umrli** je v Celju trgovski pomočnik pri tvrdki »Merkur« Högenwart. Prepeljejo ga na Koroško.

Telefonska in brzojavna poročila.

JUGOSLOVANSKA OBSTRUKCIJA.

Dunaj, 5. decembra. Poslanci »Jugoslovske zveze« Ivanišević, Blankini, Tresić, Laginja, Spinčić, Perić, Prodan in Mandić so se prijavili kot protigovorniki proti nujnemu predlogu za hitro rešenje nagodbe in predloge o Belokranjski železnici.

DUNAJSKI PARLAMENT. — PROTI BREŽIŠKI POLICIJI. — DR. LUEGER IN VSE-UCILIŠČA.

Dunaj, 5. decembra. Dr. Weiskirchner otvori sejo. Prebere se interpelacija dr. Benkoviča zaradi nečuvnega surovega postopanja policije v Brežicah. Skandalozne razmere v Brežicah vzbujajo v zbornici občno pozornost in povzročajo viharo ogorčenje, kateremu dajo poslanci glasno duška. Nato se Masarykov nujni predlog glede na vseučiliščno vprašanje soglasno sprejme, ker glasujejo zanj tudi krščanski socialci in sploh vse krščanske stranke, ki stoje na stališču, da treba sedanjim neznosnim razmeram na vseučilišču storiti konec. Pri meritorni razpravi govori dr. Lueger, ki zavrača napade na njegovo osebo zaradi njegovega vseučiliškega govora. Povdarja, da krščanski socialci zahtevajo na vseučiliščih popolno ravnopravnost katoliškega dijaštva z nemškonalacionalnim in odpravo pretepaliških privilegij.

POROTNE OBRAVNAVE PROTI UREDNIKU »SOČE«.

Gorica, 5. decembra. Danes bi se bila imela vršiti pred tukajšnjim porotnim sodiščem obravnava v zadevi gosp. Brezgarja proti odgovornemu uredniku »Soče« Ivanu Kavčiču zaradi razžaljenja časti potom tiska. Ker je porotna klop deloma slovenska, deloma italijanska, je bil določen tolmač, ki pa je neznano kam namah odšel. Zato se razprava ni mogla vršiti.

Gorica, 5. decembra. Jutri se vrši porotna obravnava v zadevi g. dr. Pavlice proti odgovornemu uredniku »Soče« I. Kavčiču zaradi razžaljenja časti potom tiska.

OGRSKA ZBORNICA.

Budimpešta, 5. decembra. Justh otvori sejo. Nadaljuje se razprava o nagodbenem pooblastitvenem zakonu. Pinterović govori in hrvaščini proti.

ZANIMIVA RAZPRAVA.

Pulj, 5. decembra. Pred tukajšnjim sodiščem se je vršila razprava proti zagrizenemu Italijanu Benussiju. Benussi je svojčas na torpedovko »Marabu« poslal večjo pošiljatev vina, katero je pa poveljnik, poročnik Budislav Stipanović zavrnil. Benussi je častnika tožil, češ, da se je vsled bojkotiranja njegovega vina pregrešil proti voljni svobodi. Državno pravdnitvo pa je tožbo zavrnilo in tožilo Benussija, ker je s svojo tožbo častnika razžalil. Častnika je zastopal dr. Laginja. Benussi je bil obsojen na 150 K globe.

ZRAKOPLOV »PATRIE«.

London, 5. decembra. Francoski vojaški zrakoplov »Patrie« se je spustil na Irskem na zemljo in razroval pri padcu zemljo kakor plug. Letala so padla na tla. Težka so 3 cente. Našli so tudi razlitega mnogo olja.

AMERIŠKI VOJNI TAJNIK.

Peterburg, 5. decembra. Ameriški vojni tajnik Taft je bil tu sprejet od caria in se je udeležil vojaške parade v Krasnojem Selu ter dinerja, pri katerem pa carica ni bila navzoča, ker je nekoliko prehlajena.

RUSKI ZAROTNIKI.

Peterburg, 5. decembra. Tu so odkrili veliko zarotniško družbo, zaprli njene člane in zaplenili zločinske načrte.

SVETA VOJSKA.

Pariz, 5. decembra. V okolici Casablance je proglašena sveta vojska proti Evropejcem.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 5. decembra.
Pšenica za april 13:15
Pšenica za oktober 11:34
Rž za april 12:40
Koruzna za maj 7:57
Oves za april 8:62
Efektiv: neizpremenjen.

Podružnica v Spljetu.

Delniška glavnica:
K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča **promese** na **kreditne srečke** . . . à K 18.—, žreb. 2. jan., glavni dobiček K 300.000
 „ **srečke reg. Donave** à K 10.—, „ 2. jan., „ „ K 140.000
 „ **zem. kredit. srečke** à K 5.50 „ 7. jan., „ „ K 100.000
Vse tri promese skupaj samo 32 kron.
 Obreštuje **vloge na knjižice** in na **tekoči račun** od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2%,
vloge na tekoči račun proti **30dnevni odpovedi** po 5%.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond:
K 200.000.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

Poslano!

Izrekam srčno zahvalo gospodu **dr. Stojcu**, ker sem po dolgi notranji bolezni z njegovo pomočjo popolnoma okrevala, in ga priporočam kot dobrega in vestnega zdravnika.
H. L.
 2722 1-1

Najboljša prilika za božični nakup

po globoko znižani ceni
 priporoča **konfekcijska trgovina** za gospode, dame, dečke in deklice.

A. Lukić
 Pred škofijo šte. 19.
 2397 20

Kri tvorijo in krepijo

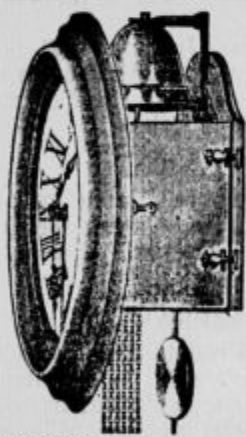
železnate kroglice s čokolado prevlečene, **katar v vratu** in **kašelj** odpravijo sladkorčki Mentholovi in **ribje olje**, najboljše medicinalno, à 1 K 50 h iz 2723 8-1

lekarne pri „zlatem orlu“

Mr. Ph. Mardetsahläger, kemik v Ljubljani, Jurčičev trg

nasproti čevljarskemu mostu.

Tudi po pošti se naroči.

Najnovejša budilnica (Wecker)

s solnim zvenenjem z bitjem K 6.—

Prva kvaliteta z maslinim košljem, bije ure in pol ure, zbudi z glasnim stolpovim zvenenjem, lupo polirano okroglo leseno okvirje, bela ciferica iz stekla 10 cm v premeru, samo K 6.—, lita s ciferico, svetli ponoči, K 7.—, 1 leta pisane garancije. Kar ne dopade, se dobi denar nazaj. Pošlje po povzetju

Max Böhnelt, Dunaj

IV, Margaretenstrasse 27.
 Zahtevajte moj cenik s 5000 podobami zastoni in franko

2363 10-1

Prodajalka

zmožna slovenščine in nemščine, v starosti 22 do 28 let, ki ume čevlje zlepliti in prešivati, **se sprejme** za neko čevljarno v provincialnem mestu. Nastopi se takoj.

Vprašaj naj se za naslov pri upravništvu lista 2711 „Slovenca“ 3-1

Ena ali dve gospodičini

se sprejmeta na **stanovanje** event. tudi s hrano. 2721 3-1

Kje, pove uprava tega lista.

! Ponos !

vsake gospodinje je dobra kava, zato naj ne manjka v nobenem gospodinjstvu

Planinškove pražene kave.

Vsaka gospodinja, ki je le enkrat poskusila

Planinškovo praženo kavo

jo kupuje vedno, ker je ta kava vedno sveža in pražena potem vročega zraka, skrbno izbrana nezdravih in nezrelh zrn, vedno enake kakovosti, najzadnejša — **zato najcenejša**. Nobena gospodinja naj ne opusti vsaj enega poskusa. 2574 31

Prva Ljubljanska velika žgarnica kave

Dunajska cesta, nasproti kavarni „Evropa“.

Pariška svetovna razstava 1900: „GRAND PRIX“

Najvišja odlika! 2567 6-4

Na 7 prejšnjih razstavah s prvimi darili odlikovano.

Pristno, če ustanovno
 na pod- : leto :
 platu 1860. 1860.

Šent Peterburške
ČALOSE
 čevlji za sneg „Storm Slippers“.

Vsak dan jih izdela
 tovarna

40.000 parov!

Edini kontrahenti: **Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.**

Prodaja na drobno v vseh boljših trgovinah za čevlje, gumi in modno blago.

Za Miklavža!

priporočamo svojo veliko, najbolje izbrano zalogo:

knjig s podobami vsake vrste.

knjig z basnimi,

pripovedk za dečke in deklice,

mladinskih spisov za dečke in deklice,

koledarjev za leto 1901,

podob, gravur, barvotiska itd. v naj-finejši izpeljavi,

globuse vseh velikosti in cen,

muzikalij vsake vrste,

knjig za darila za odrasle v elegantni, naj-finejši opremi razn. cen. 2676 4-4

— Cenike zastoni in franko. —

Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg

knjigarja, trgovina umetnin in muzikalij

Ljubljana, Kongresni trg šte. 2.

Velika priložnostna prodaja

v Angleškem skladišču oblek

Ljubljana, Mestni trg 5

radi izredno velike zaloge **konfekcijske** za dame, gospode, deklice in dečke.

Vsi predmeti se prodajo za vsako ceno.

2638 12-7 **O. Bernatovič.**

Železniška Roskopf 7 kron

Moja originalna „Železniška Roskopf“ anker-remontirana ura ima 32urno, s stekom krito kolesje v rubinovitih kamninih, ciferica iz emajla, dobro proti prahu zaprta, pravo niklasto pokrovje, šarniri pokrov, patentni „aufzug“ za urno pero, da ne poč! Vsaka ura ima kompasovo reguliranje in gre na minuto natanko pri vsakem vremenu. Prodali smo c. kr. državnim železnicam že nad 10.000 komadov v polno zadovoljstvo.
 Brez sekundnega kazalca komad K 7.—
 S sekundnim kazalcem „K 8.—“
 3 leta pisane garancije. — Pošlji po povzetju
Max Böhnelt, Dunaj
 IV., Margaretenstrasse 27.
 Sodn. zapr. strokovnjak in ocenjevalec.
 Zahtevajte cenik s 5000 podobami zastoni in franko. 2362 10-1

Najboljše in najmodernejšo
KLOBUKE
 v vseh oblikah
 in najbogatejši izbori
 po 1-20 gl. in višje
 v Ljubljani pri
G. J. HAMANN

Organist in cerkvenik

dobi službo z novim letom 1908

v Javorju pri Litiji.

2725 3-1

Cerkovnik,

z dobrimi spričevali, **želi službo izpremeniti**, bodisi v kakem samostanu ali na večji fari. Razume se tudi na kmetijstvo in vinogradništvo. 2718 3-1

Sanatogen

Od nad 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno potrjen kot najuspešnejše krepilno in osveževalno sredstvo 2010 7-5

Jači telo, krepi živce

Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošlji franko in zastoni Bauer & Co., Berlin S.W. 48 in glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 1.

Podružnice:

Praga s menjalnicami: Oraben 25, Mala stran, Most, slica 17, Sadon, Brno, Oolka Lipa, Oolka Kamen, Moravski Zumberg, Rödling, Novi Jiela Plana, Svltava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wellsele 18, II. Faberstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vegal Renowaga), III. Laugasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 38 s. VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lärchenfelderstrasse 122, IX. Alarstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 57 XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 22.

49

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izbranih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.